

ΚΥΠΡΟΣ 1974: “Την έγδυσαν, την έδεσαν πίσω από ένα τζιπ και την έσερναν για να μαρτυρήσει που έκρυβε τους στρατιώτες”

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα](#)

Στη μάχη της Λαπήθου στις 6 Αυγούστου 1974, 12 στρατιώτες αποκόπηκαν και έμειναν εγκλωβισμένοι πίσω από τις εχθρικές γραμμές. Αυτούς τους στρατιώτες εντόπισε η 74χρονη τότε Κυρία Ευφροσύνη Προεστού. Τους έκρυψε σε μια μικρή σπηλιά δίπλα στο σπίτι της και τους φρόντιζε για έναν ολόκληρο μήνα κάτω από τα βλέμματα των πολυάριθμων Τούρκων που βρίσκονταν ήδη μέσα στη Λάπηθο. Οι Τούρκοι την υποψιάστηκαν και άρχισαν να την ανακρίνουν. Υπέστει φρικτά βασανιστήρια.

Πέρα από τους άγριους ξυλοδαρμούς στο Κάστρο της Κερύνειας, τους τεχνητούς πνιγμούς στην θάλασσα, τα βάνουσα κτυπήματα με το κομμένο σχοινί της καμπάνας, το οποίο έκοψαν κι έδεσαν κόμπους για να είναι πιο επώδυνα τα πλήγματα, η πιο εξευτελιστική δοκιμασία που την υπέβαλαν, ήταν η βασανιστική διαπόμπεψη στους δρόμους της Λαπήθου: Την έγδυσαν, την έδεσαν πίσω από ένα στρατιωτικό τζιπ και την έσερναν στην άσφαλτο μέχρι που το δέρμα της από τις πληγές έγινε κατακόκκινο από τα αίματα... Κι όμως η κυρά της Λαπήθου άντεξε. Της έβγαλαν τον σταυρό από το λαιμό και της ζητούσαν να τον φτύσει. Η αλύγιστη Κυρά δεν έσπασε και δεν αποκάλυψε ποτέ που έκρυβε τα παιδιά της. Παρά τον διασυρμό, δεν της πήραν ούτε μια λέξη από το στόμα της. ΔΕΝ ΠΡΟΔΩΣΕ!

Η Κυρά και τα 12 παλικάρια της επέζησαν. Οι στρατιώτες που γλίτωσε την είχαν σαν δεύτερη μητέρα τους, σαν προστάτιδα Παναγιά. Ήταν η πρώτη που φιλούσε τα στέφανα τους όταν παντρεύονταν. Την φιλοξενούσαν εκ περιτροπής στα σπίτια τους για μερικές εβδομάδες ο καθένας. Κι όταν απεβίωσε το 1993 σε ηλικία 90 ετών, οι 12 στρατιώτες, τα παιδιά της, έστησαν την προτομή της μπροστά στο οδόφραγμα του Λήδρα Πάλας, για να ατενίζει τον σκλαβωμένο Πενταδάκτυλο. «Το ότι ζούμε σήμερα, το χρωστάμε στην κυρά Φροσύνη», λένε.

Οι στρατιώτες που ανήκαν τρεις στο 256 ΤΠ και οι άλλοι εννιά στο 286 ΜΤΠ είναι οι: Πανίκος Παραλιμνίτης, Κώστας Καστελλανής, Γιώργος Χριστοφή, Στέλιος Θεοδούλου, Κούλλης Κυριάκου, Νίκος Παπαναστασίου, Παύλος Νικολάου, Ανδρέας Γρηγορίου, Νίκος Νικολάου, Πολύκαρπος Πέτρου, Αντώνης Φιλίππου και Γιώργος Παπανικολάου.

Η Κυρία Ευφροσύνη αρνιόταν πεισματικά να δώσει συνέντευξη για πολλά χρόνια κι όταν επιτέλους και μετά από πίεση δέχτηκε, η τελευταία φράση της ήταν: «Εγώ ότι έκαμα, το έκαμα για να έχω ένα καλό απέναντι στον Θεό!»

Επάξια πήρε τον τίτλο ευγνωμοσύνης “Η Κυρά τής Λαπήθου”.

Τα Κυπριακά Ταχυδρομεία στις 6 Μαΐου, 2021, κυκλοφόρησαν την αναμνηστική σειρά «Η Κυρά της Λαπήθου Ευφροσύνη Προεστού». Προς τιμήν της έχει αφιερωθεί η οδός Ευφροσύνης Προεστού, που είναι πάροδος της οδού Λαπήθου, δίπλα στο Πάρκο της Κερύνειας, στην συνοικία Παρισινός, στην περιοχή Εγκωμή στη Λευκωσία.

Πηγή: [Emmanouil Dadaroukas Kaptan Jerico](#)